

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of Learning Activities By Using Metacognitive Strategies in Conjunction with the Learning Packages in Title of “Ayutthaya History Evolution” For Prathom 5 Students

ทัศนีย์ ทองนำ¹, มนตรี วงษ์สะพาน²

Thussanee Thongnum¹, Montri Wongsapan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย (1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านละกอที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านอภิปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (4) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านอภิปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านละกอจำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 8 แผน รวมเวลาเรียน 16 ชั่วโมง (2) กลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ชุด (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.22-0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82 และ (4) แบบประเมินความสามารถด้านอภิปัญญา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐานใช้ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว (One Sample Test)

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Faculty of Education, Mahasarakham University

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านละกอ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.48/83.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดกิจกรรมด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.6932 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 69.32

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีพัฒนาการความสามารถด้านอภิปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับดี ความสามารถทางอภิปัญญาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการเฉลี่ยโดยรวมสูงขึ้น

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสามารถด้านอภิปัญญาเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 มีผลการทดสอบทางสถิติพบว่า นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ และช่วยเสริมสร้างผู้เรียนด้านความสามารถอภิปัญญา การวางแผน การกำกับตนเอง และการประเมินผล เพิ่มขึ้น ดังนั้น ควรสนับสนุนให้ผู้สอนนำวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลวิธีอภิปัญญา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

Abstract

The purpose of this study were: (1) To development of learning activities with metacognitive strategies in combination with a series of learning activities. Subject: The historical development of Thailand, Ayutthaya period, for students in primary grade five. The Banlakor School effective meets the 80/80 criteria. (2) To study the effectiveness index of learning. Subject: The historical development of Thailand, Ayutthaya period, for students in primary grade five with metacognitive strategies in combination with a series of learning activities. (3) To study the development of metacognition of students in primary grade five learning by metacognitive strategies in combination with a series of learning activities. (4) To compare the cognitive abilities of metacognition of students in primary grade five learning by metacognitive strategies in combination with a series of learning activities against the criteria number 70 percent. The sample used in this research, are students in primary grade five, the Banlakor School 15 people. It is derived from cluster random sampling. The instruments used in the research were: (1) Plan learning activities 8 plan, the total time of

16 hours. (2) Metacognitive strategies in combination with a series of learning activities. Subject: The historical development of Thailand, Ayutthaya period, for students in primary grade five number 8 sets. (3) Achievement test, it is a 4 choice answer, number 30 items. The discriminative power of clause (B) is 0.22-0.83 and the whole issue of confidence was 0.82 and (4) Evaluating the ability of metacognition. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test, one sample test.

The results of the study were as follows:

1. Learning activities with metacognitive strategies in combination with a series of learning activities. Subject: The historical development of Thailand, Ayutthaya period, for students in primary grade five. The Banlakor School effective is 85.48 / 83.78, according to the criteria 80/80 presets.

2. The effectiveness index of learning. Subject: The historical development of Thailand, Ayutthaya period, for students in primary grade five, the activities with metacognitive strategies in combination with a series of learning activities is equal to 0.6932 0.6932, indicating that the students had the academic progress of 69.32%.

3. Students in primary grade five who learned by metacognitive strategies in combination with a series of learning activities. Develop metacognitive skills overall were at a good level. Metacognitive abilities in each learning management plan showed that students had a higher average overall development.

4. Students in primary grade five who learned by metacognitive strategies in combination with a series of learning activities, have capable of metacognition, compared with 70 percent criterion test, level of statistical significance .05.

In conclusion, organizing to learning activities with metacognitive strategies in combination with a series of learning activities, efficient and enhance learning, the ability metacognition, planning, self-direction and the evaluation increased. Therefore, should encourage the instructor to bring learning to the application of the relevant parts to achieve more success.

Keywords: Learning achievement, metacognitive strategies, learning activities

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล

ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็ม

ตามศักยภาพ สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มุ่งส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำ เป็นผู้มีส่วนร่วมและเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ต่อประเทศชาติ และต่อสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 12- 15)

ประวัติศาสตร์ทำให้ประชาชนในชาติ รู้จักความเป็นมาชาติของตน มีความรักความผูกพัน ความหวงแหนในแผ่นดินที่พระมหากษัตริย์ บรมพुरुษ และคนในอดีตได้เสียสละปกป้องแผ่นดินให้ดำรงมาจากรบพुरुษสู่นุชนรุ่นหลังจนถึงปัจจุบัน การรู้จักประวัติศาสตร์ของประเทศชาติ จะทำให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดความเป็นเอกราชของประเทศชาติให้คงอยู่ตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 16) การศึกษาประวัติศาสตร์ไทย จึงเปรียบเสมือน เครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่เกิดขึ้นมาแล้ว สิ่งที่กำลังดำเนินอยู่และสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตทำให้รู้แจ้งถึงธรรมชาติและขอบเขตจำกัดของมนุษย์ รู้จักความสามารถของตน และประวัติศาสตร์จะช่วยให้เข้าใจเหตุการณ์ในปัจจุบันว่า เกิดขึ้นได้อย่างไร มีเงื่อนไขใดที่จะผลักดันให้เกิดขึ้น เข้าใจภูมิหลังความเป็นมาของปัญหาต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2544: 3) ซึ่งต้องอาศัยการเรียนประวัติศาสตร์ด้วยการฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับ จุดหมายของการศึกษาประวัติศาสตร์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้ หากนำวิธีการสอนประวัติศาสตร์ โดยเน้นการฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ให้กับผู้เรียนแล้ว การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในโรงเรียน น่าจะเป็นประโยชน์มากกว่าเพียงเรียนเพื่อให้รู้ว่ามี เหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้างเท่านั้น จะทำให้ผู้เรียนมี สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความ

สามารถด้านการคิด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 17)

ผลการประเมินการทดสอบระดับชาติ O-NET ปีการศึกษา 2557 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านละกอ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่มีผลการทดสอบได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สาระประวัติศาสตร์ ร้อยละ 34.56 (สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2556: 3) และผลการทดสอบของนักเรียนในสาระประวัติศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2556 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 69.70 (วิชาการโรงเรียนบ้านละกอ, 2556: 7) อยู่ในระดับพอใช้ ไม่ถึงเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ คือ ร้อยละ 75 ซึ่งมาจากการจัดการเรียน

การสอนวิชาประวัติศาสตร์ ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ไม่ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติแก้ปัญหา ขาดการพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้นักเรียนขาดการคิดวิเคราะห์ ไม่สนใจร่วมกิจกรรม ไม่ใส่ใจใฝ่รู้ ขาดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับระวีวรรณ ภาคพรต สุมาลี โตสกุล และเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ (2554: 42) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรัฐวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เน้นวิธีการสอนแบบบรรยาย ยืดเยื้อยาว จึงมีผลทำให้ผู้สอนและผู้เรียนขาดปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ดังนั้นครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นทักษะกระบวนการคิด ใช้รูปแบบการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย (ทศนา ชมมณี, 2556: 9)

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยการพัฒนากระบวนการคิด พบว่า Metacognition หรืออภิปัญญาเป็นเรื่องที่ควรนำไปใช้ฝึกผู้เรียน

เพื่อใช้ในการควบคุมการคิด ความสามารถในการกำกับควบคุมตนเองว่าเป็นการรู้ว่าจะทำงานนั้นเมื่อไรรวมถึงการวางแผนประเมินและตรวจสอบวิธีการที่คาดคะเนคำตอบไว้ล่วงหน้า รวมถึงสามารถกำกับตนเองใช้เวลาและความสามารถในการแก้ปัญหา (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552: 21 - 23) สอดคล้องกับฟลาวเวลล์ (Flavell, 1979) อ้างถึงในพันธ์ ทองตัน, 2545: 10-11) การสอนให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดทำได้โดยการให้ผู้เรียนรู้เท่าทันกระบวนการคิดของตนเองและเรียกทักษะกระบวนการคิดนี้ว่า “เมตาคอกนิชันหรืออภิปัญญา” การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Strategies) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การกำกับตนเอง และการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง ช่วยให้การเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายได้ การจะเพิ่มพูนทักษะหรือกลยุทธ์อภิปัญญาได้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้เรียนและบทบาทของครูในการพัฒนาความสามารถในการใช้กลยุทธ์อภิปัญญา ดังนั้นครูจำเป็นต้องใช้วิธีการต่างๆ ที่จะช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เป็นต้นว่าการใช้สื่อการเรียนการสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียน รวมทั้งใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความสนใจใฝ่รู้ ซึ่งพบว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม มีการร่วมมือในการสืบเสาะ หาความรู้และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2552: 51) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด เรียนได้ตามความสามารถความสนใจ เอื้อโอกาสให้แก่ผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความรับผิดชอบต่อ

ตนเองและสังคม ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2545: 88)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทฤษฎีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา ซึ่งเป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และพัฒนาอภิปัญญาที่จะส่งเสริมทักษะการคิด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาประวัติศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์อภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านละกอ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนด้วยกลยุทธ์อภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านอภิปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยกลยุทธ์อภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านอภิปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยกลยุทธ์อภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสามารถด้านอภิปัญญาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศูนย์เครือข่ายจักรราช 2 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านละกอ โรงเรียนบ้านโนนตาพรหม โรงเรียนบ้านช่องโค จำนวน 53 คน ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 (เดือนพฤศจิกายน - เดือนมีนาคม) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านละกอ ศูนย์เครือข่ายจักรราช 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 (เดือนพฤศจิกายน - เดือนมีนาคม) จำนวน 15 คน จำนวน 1 ห้อง ใ้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ไทยสมัยอยุธยาจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง เวลา 16 ชั่วโมง ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับ 4.14 คือ เหมาะสมมาก

2. กลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ชุด ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับ 4.31 คือ เหมาะสมมาก

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นข้อทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ .22 -.83 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (rcc) เท่ากับ 0.82

4. แบบประเมินความสามารถด้านอภิปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยประเมินจากการทำชิ้นงานจากบัตรกิจกรรมที่ 3 และ บัตรที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ให้คะแนนใช้เกณฑ์ Rubric Scoring หาดัชนีความสอดคล้อง IOC จากผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8 - 1.00

ขั้นตอนการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ไทยสมัยอยุธยา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านละกอ

3. ชั้นสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 3.1 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

- 3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไปทำการตรวจวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำคะแนนจากใบงาน, การทดสอบย่อยและคะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มจากกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1/E_2

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบและความสามารถด้านอภิปัญญา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

3. การหาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำนวณค่าดัชนีประสิทธิผลจากสูตร E.I.

4. การเปรียบเทียบความสามารถด้านอภิปัญญาหลังการจัดกิจกรรมกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test แบบ One Group Sample test

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กับนักเรียน 15 คน นำผลการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียนที่ได้จากการใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ E_1/E_2 นักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงาน แบบฝึกหัด ทดสอบย่อย และการประเมินพฤติกรรมกลุ่ม ทั้ง 8 แผน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 683.80 จากคะแนนเต็ม 800 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.48 และหลังจากเรียนด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 25.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.78 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.48/83.78 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านละกอ

จำนวน 15 คน	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (800)									คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (30 คะแนน)	ประ สิทธิภาพ E_1 / E_2
	ชุดที่1	ชุดที่2	ชุดที่3	ชุดที่4	ชุดที่5	ชุดที่6	ชุดที่7	ชุดที่8	รวม	รวม	
	100	100	100	100	100	100	100	100	800	30	
คะแนนเฉลี่ย	83. 27	85. 47	85. 87	83. 87	86. 93	87. 67	88. 00	82.73	683. 80	25.13	85.48/ 83.78
คิดเป็นร้อยละ									85.48	83.78	

2. ผลการวิเคราะห์หัตถ์ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากจำนวน

นักเรียน 15 คน มีคะแนนทดสอบก่อนเรียนรวม 212 คะแนน มีคะแนนทดสอบหลังเรียนรวม 377 คะแนนและมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6932 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6932 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.32 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หัตถ์ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (N)	คะแนน เต็ม	ทดสอบหลังเรียน		ทดสอบก่อนเรียน		E.I.
		คะแนนที่ได้	ร้อยละ	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	
15	450	377	83.78	212	47.11	0.6932

3. ผลการพัฒนาการความสามารถด้านอภิปัญญา (การวางแผน การกำกับตนเอง และการประเมินผล) เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน นักเรียนมีพัฒนาการอยู่ในระดับ

ดีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ระดับดีมากจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และระดับปานกลางจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พัฒนาการความสามารถด้านอภิปัญญา (การวางแผน การกำกับตนเอง การประเมินผล) หลังเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ระดับความสามารถด้านอภิปัญญา (3 ด้าน)	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ	แปลผล
80 - 100	6	40.00	ดีมาก
70 - 79	7	46.67	ดี
60 - 69	2	13.33	ปานกลาง

4. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมด 15 คน มีคะแนนความสามารถด้านอภิปัญญา (การวางแผน การกำกับตนเอง การ

ประเมินผล) เฉลี่ยเท่ากับ 151.60 จากคะแนนเต็ม 192 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.96 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความสามารถด้านอภิปัญญาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70 โดยใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนน	N	M	S.D.	t	sig
คะแนนของนักเรียน	15	151.60	15.46794	20.43	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย สมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.48/83.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องมาจากผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักวางแผนค้นหา

คำตอบด้วยตนเอง กำกับตนเองในการปฏิบัติงาน และทบทวนตรวจสอบสิ่งที่ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับกลวิธีอภิปัญญาด้านการวางแผน การกำกับตนเอง และการประเมินผล ประกอบด้วยกิจกรรมที่ 1 เป็นกิจกรรมกลุ่มเพื่อจุดประกายความสนใจให้กับนักเรียนด้วยการใช้คำถาม รูปภาพ เพลง หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา กิจกรรมที่ 2 นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติโดยกระบวนการกลุ่ม ร่วมกันวางแผน กำกับตนเอง และการประเมินผลโดยนำผลงานมาแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน กิจกรรมที่ 3 เป็นกิจกรรมเดี่ยว นักเรียนแต่ละคนตั้งเป้าหมาย หาวิธีการเพื่อให้ได้คำตอบ กำกับตนเองให้ผลงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และ

สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นำเสนอในรูปแบบต่างๆ ตามความสนใจ บัณฑิตกิจกรรมที่ 4 เป็นกิจกรรมเดียว ประเมินผลสรุปการเรียนรู้ด้วยการให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติม และต้องการรู้ในอนาคต นักเรียนได้มีการวางแผนการเรียนรู้ การกำกับควบคุมตนเอง และการประเมินผลการเรียนรู้ทำให้เกิดความตระหนักรู้ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ด้วยการสะท้อนอภิปัญญาของโฟการ์ตี (Forgaty, 1994: 1-28) อธิบายว่าเมื่อให้นักเรียนอธิบายให้ผู้อื่นรับรู้ถึงเป้าหมายและการใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ ให้กำกับตนเองอย่างอิสระ ให้ประเมินตนเอง ให้เชื่อมโยงความคิดหลักและสร้างความคิดหลักด้วยตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น การเรียนรู้ เพราะได้ฝึกการบอกเกร็ดความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้แล้วนำเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไปเขียนบันทึกเพื่อเป็นการตรวจสอบการดำเนินงานด้วยตนเอง สอดคล้องกับวินิจฉัยไชยจันทร์ (2550: 54-57) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนินซ์ในการเรียนรู้ขั้นการวางแผน การกำกับ และการประเมินได้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6932 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 69.32 เนื่องจากกลวิธีอภิปัญญาเป็นกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง มีการวางแผนการเรียนรู้ ค้นหา และเลือกใช้กลวิธีต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Flavell, 1979: 105 – 110) สอดคล้องกับทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing

Theory) มีการรับข้อมูล บันทึกข้อมูล มาเก็บไว้ในความจำระยะสั้น ประมวลผลข้อมูล แล้วนำมาเก็บไว้ในความจำระยะยาวเพื่อเรียกใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Klausmeier, 1985: 108 ; อ่างอิงจากทีศนา แคมมณี, 2556: 82) โดยร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดให้นักเรียนได้ศึกษาไปความรู้ สถานการณ์ที่กำหนดและทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปรึกษากันในกลุ่มขณะเรียนได้อย่างเต็มที่ นักเรียนต้องคิดกำหนดเป้าหมาย วางแผนปฏิบัติ แล้วกำกับตนเองให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยการประเมินตรวจสอบการบรรลุผล ส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6932

3. ความสามารถด้านอภิปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ความสามารถทางอภิปัญญาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาจากกิจกรรมการเรียนในแต่ละแผนได้รับการออกแบบใช้แนวคิอภิปัญญา 1) การวางแผนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเผชิญสถานการณ์ปัญหา คิดวางแผนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยใช้กลวิธีนำความคิด ครุ่นำประโยคคำถามมากระตุ้นให้นักเรียนตอบสนองด้วยการคิดทบทวน การพูดคุยแลกเปลี่ยน กลวิธีบันทึกการเรียนรู้ ครุ่นำรูปภาพมากระตุ้นให้นักเรียนคิด ทบทวนตอบสนองด้วยการจดบันทึกความคิดลงในแบบบันทึกการเรียนรู้ กลวิธีการเงินธนาคาร นักเรียนได้สร้างภาพจินตนาการสิ่งที่กำลังเรียน กลวิธีการทำงาน นักเรียนใช้ข้อมูลที่มีอยู่สร้างการทำงานที่เป็นไปได้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้น กลวิธีจัด

เป้าหมาย นักเรียนได้ตัดสินใจซึ่งกำหนดให้เป็นเป้าหมายระยะสั้นหรือระยะยาว เพื่อวางแผนในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 2) การกำกับตนเองใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการอ่านจริง ชีตเส้นใต้ใจความสำคัญ ฝึกการถ่ายโอนการเรียนรู้โดยเขียนบันทึกการเรียนรู้เพื่อให้สรุปสาระสำคัญของบทอ่านเขียนเป็นแผนภาพความคิด โดยใช้กลวิธีคิดออกเสียง นักเรียนพูดตามที่ตนเองคิดหรือบันทึกย่อไว้ กลวิธีกลยุทธ์การทวนซ้ำสาระสำคัญ นักเรียนได้ทบทวนสาระสำคัญที่กำลังเรียนรู้อยู่ขณะนั้น กลวิธีบันทึกช่วยจำ นักเรียนจดบันทึกเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้ออกเสียงสื่อสารสองทาง นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และการวิพากษ์วิจารณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กลวิธีสิ่งเตือนใจ ครูนำประโยคคำถามเกี่ยวกับสาระที่กำลังเรียนรู้อามนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 3) การประเมินผลผู้เรียนได้สะท้อนสิ่งที่รู้แล้ว สิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมมาสร้างองค์ความรู้ และสิ่งที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติมในอนาคต พร้อมทั้งครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้กลวิธีเชื่อมโยงความคิดภาพรวม เชื่อมโยงความคิดภาพรวมที่มีอยู่เดิมกับความคิดภาพรวมที่เกิดขึ้นใหม่ กลวิธี การขยายความคิด ขยายความคิดของภาพรวมของสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ กลวิธีการตรวจสอบตนเอง นำเสนอผลงานจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ กลวิธีคำถามประเมินผล ครูใช้คำถามให้นักเรียนตอบสิ่งที่ได้เรียนรู้ กลวิธีบันทึกซ้ำ บันทึกเกร็ดความรู้ต่างๆ จากการได้เรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถทางอภิปัญญา สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคด์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ทิศนา ขัมมณี (2556: 51) สิ่งใดก็ตามที่ฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ย่อมทำให้

ผู้ฝึกมีความคล่องสามารถทำได้ดีกว่าผู้ที่ไม่รับการฝึก ส่งผลให้ความสามารถด้านอภิปัญญาสูงขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของฟอการ์ตี (Forgarty, 1994: vii-286) กล่าวว่า อภิปัญญาเปรียบเสมือนกระจก เพราะทั้งคู่ทำให้เห็นชัดเจนทั้งลักษณะในด้านที่บกพร่องและด้านที่ดี และสามารถมองซ้ำได้ การวางแผน การกำกับควบคุม และการประเมินทั้ง 3 ส่วนนี้ สะท้อนให้เห็นถึงอภิปัญญาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับภัทรลักษณ์ สังข์วงษ์ (2556: 49-57) พบว่า คะแนนแบบวัดความคิด อภิปัญญาของนักเรียนหลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนจากแบบบันทึกการสร้างชิ้นงานของนักเรียนที่ประเมินโดยครู มีคะแนนครั้งที่ 3 เพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 เพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนจากการประเมินตนเองในการสร้างชิ้นงานของนักเรียนที่ประเมิน 3 ครั้ง มีคะแนนเพิ่มขึ้นในทุกครั้งของการประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับHess (2005: 2542-A) ที่พบว่า กลวิธีอภิปัญญาช่วยให้การอ่านของนักเรียนพัฒนาขึ้นภายใน 10 สัปดาห์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง เรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้สร้างบรรยากาศ, สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

1.2 ในการใช้กลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปพัฒนาการอ่านเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ตระหนักรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนควรแนะนำ และอธิบายการฝึกใช้กลวิธีต่างๆ ให้

ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำกลวิธีต่างๆ ไปพัฒนาทักษะการอ่านของตนเองได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในการอ่านและการคิดตีชั้น ผู้สอนควรรหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

1.3 การเฉลยแบบฝึกหัดทันทีหลังจากที่ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดในแต่ละกิจกรรม เป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ผู้เรียนที่ตอบผิดปรับเปลี่ยนความคิดเข้าใจวิธีคิดและวิธีจับประเด็นของเรื่องตีชั้น โดยครูคอยให้กำลังใจผู้เรียนที่ทำงานไม่ตีและชื่นชมผู้เรียนคนที่ทำได้ดีแล้ว

1.4 ครูควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมทั้งเดี่ยวและกลุ่ม เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน และบันทึกพฤติกรรมในแบบประเมิน

1.5 ครูควรมีการเสริมแรงและเปิดโอกาส

ให้นักเรียนแต่ละคน โดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนอ่อนได้รับการสนับสนุนและให้ความสนใจอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยให้กล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในการเรียนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้สาระอื่นๆ ในระดับชั้นอื่นตามความเหมาะสม

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กับรูปแบบการสอนอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือการจัดการเรียนรู้แบบ CIRC, การคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาตัวแปรตามอื่นร่วมด้วย เช่น เจตคติต่อการเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ ความซื่อสัตย์ คุณลักษณะการใฝ่เรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หน่วยที่ 1-5*. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่นจำกัด.
- ทศนา แชมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบ้านละกอ. (2556). *สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. นครราชสีมา: โรงเรียนบ้านละกอ.

- ภัทรลักษณ์ สังข์วงษ์. (2556). *การพัฒนาความคิดอภิปัญญาโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาเรื่องวิวัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระวีวรรณ ภาคพรต มาลี โตสกุล และเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2554). *เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ครูแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วินิจฉัย ไชยจันทร์. (2550). *การใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชันในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้วิชาเคมีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). “ปฏิรูปการเรียนการสอนประวัติศาสตร์เพื่อสร้างสำนึกความเป็นไทย.” *คมชัดลึก*. หน้า 16.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2557). *ค่าสถิติพื้นฐานคะแนน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.niets.or.th>.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2552). *20 วิธีการจัดการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Flavell.J.H., (1979). Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive developmental inquiry. *American Psychologist*, 34: 909-911.
- Fogarty, R. (1994). *The mindful school: How to teach for metacognitive reflection*. United States of America: IRI/SkyLingt Training and Publishing, Inc.
- Hess, P.M. (2005). A study of teachers' selection and implementation of metacognitive reading strategies for fourth/fifth grade reading comprehension from a success for all reading program perspective moving beyond the fundamentals, *Dissertation Abstracts International*, 65(07): 2542-A.